

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут гуманітарних наук
Кафедра української словесності та культури

*Що вивищує розум,
те повинно вивищувати й душу
П. Буаст*

**УКРАЇНСЬКА МОВА ТА КУЛЬТУРА
В СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ЧАСОПРОСТОРІ:
АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

Ірпінь 2017

ББК 74.9 (4 Укр) 58 я431
У 45

Розвинуто і схвалено на засіданні кафедри української словесності та культури Університету державної фіскальної служби України (протокол № 8 від 14 лютого 2017 року)

Українська мови та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти формування комунікативної компетентності фахівця: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2017. – 249 с.

Редакційна колегія:

Копаниця Л.М. – доктор філологічних наук, професор
Лузан П.Г. – доктор педагогічних наук, професор
Марчук Л.М. – доктор філологічних наук, професор
Зикун Н.І. – кандидат філологічних наук, доцент
Зайцева І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент
Калита О.П. – кандидат педагогічних наук, доцент
Павлова А.К. – кандидат філологічних наук, доцент
Скуратівська Г.В. – старший викладач

УДК 811.116.2:388.4 (477)(063)
ББК 74.9 (4 Укр) 58 я431
У 45

Матеріали подано в авторській редакції.

Зміст

Бережко-Камінська Юлія. Місцева преса України напередодні роздержавлення	7
Богданець Вікторія, Кибукевич Тетяна. Формування правової культури у майбутніх фахівців права	12
Болдова Антоніна. Гуманітарні складові економічного розвитку в Україні	16
Вовкочин Інна, Матвійко Наталія, Подобінська Марія. Прагматика юридичного терміна в історичній ретроспекції	20
Горбенко Поліна, Дроздюк Дарина. Мова як ціннісний компонент виховного ідеалу української еліти	23
Гордієнко Тетяна, Турик Тетяна. Особливості мовного часопростору сучасного газетного дискурсу: прагматика неологізмів	28
Гриневич Анна, Дементьєва Анастасія, Мацегора Юлія. До питання регуляції журналістської діяльності в Україні: етичні та юридичні аспекти	31
Грушева Алла, Істоміна Анастасія. Специфіка сучасного комунікативного процесу: нетворкінг як спосіб досягнення успіху	35
Данькевич Юлія. Особливості документних комунікацій вищого навчального закладу	40
Замота Ірина. Сучасні тенденції розвитку української економічної термінології	44
Зборовська Наталія, Бумбур Вікторія. Ораторське мистецтво як важливий компонент формування професійної компетентності майбутнього юриста	48
Зикун Наталія. Боротьба за українську мову як засіб утвердження державності в сатиричних журналах початку ХХ ст.	52
Змитрович Діана. Професійна етика як регулятор діяльності журналіста	61
Калита Олена, Пронькіна Антоніна. Формування правової держави в умовах трансформаційних процесів	65
Калита Тетяна. Інноваційні технології у системі освітньої діяльності сучасного університету	68

конференції – XX Харківські політологічні читання. – Х.: НЮАУ ім. Ярослава Мудрого, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПр.Н України, 2008. – С.211–214.

3. Панов М.І. Політична і правова культура як фундаментальні чинники державотворення в Україні // Політична культура суспільства: джерела, впливи, стереотипи: Збірник статей і тез за матеріалами Всеукраїнської науково-теоретичної конференції – XX Харківські політологічні читання. – Х.: НЮАУ ім. Ярослава Мудрого, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПр.Н України, 2008. – С.3–6.

4. Сливка С.С. Професійна культура юриста (теоретико-методологічний аспект) / С.С. Сливка. – Львів : Світ, 2012. – 336 с.

5. Требін М.П. Правова культура громадян в Українському суспільстві // Наукові записки Харківського університету повітряних сил. Соціальна філософія, психологія. – Х.: ХУПС, 2007. – Вип. 1(27). – С.3–9.

Болдова Антоніна

Університет державної фіскальної служби України

ГУМАНІТАРНІ СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Після проголошення незалежності Україна дістала можливість розвиватися у власних національних інтересах. З цього моменту розпочалися демократичні зміни, які торкнулися усіх сфер українського суспільства і сприяли актуалізації та прискоренню процесів економічного зростання, збільшенню обсягів економічних благ, що сприяло поліпшенню життя населення, створенню стабільної сприятливої соціально-політичної ситуації в країні.

Економічні процеси досягли такого рівня, який дозволяє дещо переформатувати основні орієнтири та спрямувати їх вже не на становлення і розвиток фінансово-економічної системи з її інструментами, інститутами та учасниками, а програмувати політику саме на економічні відносини у середині цієї системи. Оскільки пріоритети тепер надаються активізації економічних процесів, спрямованих на задоволення потреб споживача, то розвиток гуманітарних складових вищевказаної сфери є об'єктивною необхідністю. Це і зумовлює необхідність теоретичного узагальнення вищеописаної проблематики.

Порушена тема не набула масового висвітлення, але низку наукових публікацій присвячено гуманітарним складовим економічного розвитку в Україні. До тих чи інших її аспектів зверталися сучасні вчені, зокрема В. Семиноженко розглядав глобалізацію і стратегію гуманітарної економіки як нову модель економічного зростання. Провели дослідження, обробили результати та довели факти й зробили висновки щодо фінансової грамотності та обізнаності в Україні Р. Бонд, О. Куценко та Н. Лозицька. Розгляду

гуманітарної складової фінансової політики присвячено деякі лекційні матеріали для студентів ВІЗ України, але аналіз літератури з указаної проблематики показав відсутність вивчення стану сформованості як гуманітарних складових економіки, так і цілісного явища гуманітарної економіки.

Мета статті полягає у розгляді гуманітарних складових економічного розвитку в Україні. Завданням є вивчення впливу гуманітарних складових на економічний розвиток.

Головною метою економічного розвитку країни є збільшення обсягів економічних благ, що сприяє поліпшенню життя населення, створенню стабільної сприятливої соціально-політичної ситуації в країні та розвитку міжнародних економічних і фінансових зв'язків.

Під економічним розвитком розуміємо процес переходу країни до якісно нового стану на основі структурних та інституціональних зрушень. Але несвоєчасне оволодіння знаннями щодо використання сучасних моделей економічного розвитку може спричинити неефективне їх використання.

Доцільно зауважити, що сучасний економічний розвиток націлений на високоінтелектуальні принципово нові сфери виробництва. Зокрема, основним виробничим ресурсом є інтелект людини і його своєчасне оновлення, використання й оптимальне застосування. Саме за таких умов буде досягнуто передових економічних результатів, адже традиційні моделі розвитку економіки можуть бути ефективними лише завдяки інтелектуальним інвестиціям та високому якісному складу працівників.

Зважаючи на вищевказане, можна констатувати, що в Україні цілісна і сформована економічна система є, але слід більш чітко обрати шляхи для посилення тих рухів економіки, які спрямовані, в першу чергу, на людину, бо головним фактором економічного росту держави, безумовно, є населення. Тому економічні процеси мають носити не лише фінансовий, а й гуманітарний характер і при аналізі рушійних сил економічного розвитку потрібно враховувати вплив таких обов'язкових факторів, як стан суспільної свідомості; рівень розуміння населенням об'єктивних проблем і напрямів економічної динаміки; ступінь фінансової грамотності населення; відбиток національних традицій, релігійних, моральних настанов і ментальних особливостей.

Актуальність подальшого розвитку гуманітарних складових є очевидною і дозволить формувати ефективну гуманітарну економіку в Україні.

Гуманітарна економіка виступає як сукупність гуманітарних факторів економічного зростання і набуває все більшої ваги бо економіко-фінансова політика держави, як вже зазначалося вище, повинна базуватися на соціальній орієнтації економіки. Лише у такому випадку структурний, інвестиційний, науково-технічний та інші фінансові напрямки будуть національно зумовленими й соціально скоординованими, забезпечать подальший розвиток внутрішньої гуманітарної економіки для подальшого її розвитку й інтегрування в інтернаціональний простір [1].

Перед гуманітарною економікою стоїть низка завдань. До першочергових варто віднести інвестування у знання, бо, як показує досвід провідних європейських країн світу, економічний розвиток базується на інноваціях, модернізації, знаннях та передовому досвіді. Саме це і спрямовує визначальний сектор економічної конкуренції.

Реалізація основних завдань розвитку гуманітарної економіки є процесом оберненим, де не тільки економіка для людини, а й людина для економіки. Вагомим показником тут виступає працівник, роль якого полягає у реалізації знань, умінь і навичок для досягнення найвищої ефективності, не тільки від професійних знань, а і від наявних базових, загальнолюдських якостей, що виступають як морально-етична база і формують у подальшому професійну етику, культуру та специфічну поведінку, яка дає поштовх для розвитку гуманітарної економіки [3].

Ще один показник, такий, як «фінансова грамотність населення», набуває ваги, бо 40 % населення є фінансовими споживачами та користувачами фінансових послуг. Фінансова грамотність – це сукупність знань, умінь та навичок, потрібних для прийняття відповідальних економічних і фінансових рішень та вжиття заходів з належним рівнем компетентності [3]. Саме вона забезпечить соціальний ефект від умінь правильно використовувати фінансові інструменти. А поки розвивається означена сфера, акцентувати увагу необхідно на захист споживачів фінансових послуг.

Варто розглянути проект загальних принципів захисту прав споживачів фінансових послуг, до яких відносяться:

- сформована нормативно-правова база та ефективність роботи органів нагляду;
- справедливе та добросовісне ставлення до споживачів;
- розкриття інформації та прозорість;
- фінансова грамотність та обізнаність;
- відповідальна ділова поведінка надавачів фінансових послуг та їх уповноважених представників;
- захист прав споживачів і захист даних та особистої інформації споживачів;
- реакція на скарги;
- розвиток конкурентних відносин [4].

Такі висновки сформовані на основі таких виявлених проблем:

- порушення прав споживачів та відсутність системного підходу до подолання таких порушень;
- органи державної влади та всі учасники економічних відносин намагаються створити ефективну економічно-гуманітарну систему, але оскільки це неможливо зробити у стислі терміни, то довгострокова перспектива не дозволяє бути впевненим у надійному та ефективному результаті;
- національна ментальність та недовіра до органів державної влади і як наслідок – відчуття соціальної незахищеності;
- низька фінансова активність, яка полягає у наявності лише базових фінансово-економічних знань та навичках; використанні тільки асортименту

найпростіших послуг; відчуття незахищеності у фінансових суперечках (зокрема, через брак знань та нормативно-правової бази щодо захисту прав споживачів); низький рівень зацікавленості фінансовими новинами та часте нерозуміння економічних процесів країни; щодо фінансових питань довіра та перевага надається близьким та рідним, а не фахівцям фінансових установ [3].

Гуманітарні складові створюють гуманітарну економіку, яка не є складовою загальної економіки країни, а скоріше, уточнює й звужує основне широкое поняття, яке від такого уточнення лише чіткіше вимальовує вектор подальшого руху, а саме: ті орієнтири й цілі, які посилюють економічний ефект для того, для кого економіка в принципі існує. Це економічні відносини, в першу чергу, а не сухі процеси вироблення товарів, надання послуг через інститути й інструменти.

Взаємозв'язок та взаємозалежність економіки і соціально-гуманітарної сфери є очевидною, тому формуючи чинники розвитку гуманітарної економіки України та самоудосконалюючи знання у фінансовій сфері, слід розглядати гуманітарні складові як рушійні чинники економічного розвитку в Україні.

За умов посилення гуманітарних чинників, зокрема, їх ролі у формуванні мобілізаційних стратегій економічного зростання, стануть ефективними і релевантними ті політики держави, які націлені на світовий розвиток в цілому та ролі і місця України у таких процесах. Адже із виникненням гострої необхідності переоформити основні перспективні завдання, орієнтовані на адаптацію національної специфіки країни до глобалізації економіки, виникає потреба перейти до принципово нової моделі національного економічного зростання – відкритої комплексної стратегії, націленої не лише на прибуток і високі фінансові показники, а й на посилення ролі та значення людини і забезпечення сприятливих соціально-гуманітарних сфер її існування.

Список використаних джерел:

1. База наукових робіт. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua.textreferat.com/referat-23-1.html>. – Заголовок з екрану.
2. Бонд Роберт. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки / Роберт Бонд, Олексій Куценко, Наталія Лозицька / [Текст. 2-ге видання, доповнене та виправлене] – Грудень, 2010 р. – Київ.
3. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс] – Режим доступу. – Заголовок з екрану.
4. Потенціал України та його реалізація. [Текст] – Спільний аналітичний звіт Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України та Національного банку України. – Київ, 2008.
5. Яковенко Л.І. Інноваційний характер економіки знань. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2010/02/141.pdf>. Вісник Полтавської державної аграрної академії. Серія «Економіка» № 2. – 2010 р. – С. 141-145.

У статті узагальнено теоретичні засади гуманітарних складових економічного розвитку, які в сукупності створюють гуманітарну економіку

країни, а також викладено основні положення щодо таких окремих її явищ, як економіка знань і фінансова грамотність населення, виявлено основні показники, що зумовлюють потребу їх використання та подальшого розвитку в Україні для прогресування гуманітарної економіки.

Ключові слова: гуманітарні складові, економічний розвиток, економічне зростання, гуманітарна економіка, економіка знань, фінансова грамотність.

This article summarizes the theoretical principles of humanitarian components of economic development, which combine to create a humanitarian economy and sets out basic provisions for those of its individual phenomena as the knowledge economy and the financial literacy of the population, found the key indicators that determine the need for their use and further development in Ukraine for humanitarian progressing economy.

Keywords: components humanitarian, economic development, economic growth, humanitarian economy, the knowledge economy, financial literacy.

Вовкочин Інна, Матвійко Наталія, Подобінська Марія
Університет державної фіскальної служби України

ПРАГМАТИКА ЮРИДИЧНОГО ТЕРМІНА В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКЦІЇ

Увесь характерний для юридичного дискурсу комплекс мовних та стилістичних засобів підпорядкований його визначальній меті – нормалізації взаємовідносин у соціумі. Такі домінантні ознаки юридичної термінології, як однозначність, константність використання, стилістична нейтральність дозволяють їх закріпити за відповідною галуззю, чітко визначаючи зміст і характер дії права. Характерною ознакою всіх юридичних текстів є їх особлива термінологічна, або понятійно-змістова, «завантаженість», що пояснюється необхідністю точної і формалізованої оцінки дій людини, як правових, так і неправових [1, с. 56].

Прагматика юридичного терміна визначається тим, що він постає своєрідним маркером норми поведінки або відхилення від неї, забезпечуючи однозначну інтерпретацію та універсальне тлумачення змісту тексту. Саме в цьому виявляється парадоксальність цього лексико-семантичного утворення, яке, з одного боку, зорієнтоване на виключно точне формулювання та опис правових феноменів, а з іншого, на досить високі вимоги до інтерпретації та розуміння їх змісту.

Становлення юридичної термінології та її еволюція є тривалим поступовим процесом, що бере свій початок ще в давньоруський період існування держави і триває в наш час. Як пише Н.В. Артикуца, юридична термінологія є найдавнішим пластом термінологічної лексики української мови, який своїм корінням сягає глибокої дописемної старовини, коли право існувало у своїй первісній формі – формі звичаю і традиції [1, с. 56].

Неможливо повно і достовірно дослідити термінологію, яка задіяна у сучасному нормативному масиві, не звертаючись до її коренів, не з'ясувавши

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА КУЛЬТУРА В СУЧАСНОМУ
ГУМАНІТАРНОМУ ЧАСОПРОСТОРИ: АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ

ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

22 ЛЮТОГО 2017 РОКУ

Матеріали друкуються в авторській версії

Здано до друку 19.02.2017. формат 60х84/14
Папір офсетний №1. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Ум.-друк.арк. 17,4.
Друк.арк. 19,8. Тираж 100 прим.

Віддруковано у друкарні Університету ДФС України

✓

*Свідотство про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1858 від 30.06.2004 р.*